

Cánh Violet Kỳ Di

Phan Hiền Hòa

LTG: Hòa tôi gửi đến các bạn tác phẩm The Ambitious Violet của Kahlil Gibran. Hòa tôi cố gắng dịch tác phẩm này cho thoát ý, hơn là chấp vào sự chính xác của ngôn ngữ Anh Việt. Dĩ nhiên các bạn cũng đã nhìn thấy ngay trong cái đề của tác phẩm, ambitious không bao giờ là sự kỳ dị, nhưng đó là điều mà Hòa tôi, dịch giả, cố ý như vậy, hầu đạt được ý. Nếu có gì sơ suất xin các bạn chỉ bảo cho. Trân trọng.

Ngày xưa có bông hoa đại tên Violet lớn lên bình yên giữa các loài hoa trong một mảnh vườn hẻo lánh. Một buổi sáng, khi những cánh mềm mơn mớn còn đắm sương đêm, nàng ngẩng đầu lên nhìn chung quanh mình; nàng thấy một cánh Hồng rất đẹp ngạo nghễ mọc thẳng vào mây trời, như một đốm lửa của cây đèn đúc bằng ngọc.

Nàng hé đôi môi, than thở, "Ôi, ta là kẻ bạc phước trong tất cả loài hoa, với chỗ đứng tầm thường nhất. Định mệnh đã bắt ta mang một thân hình nhỏ bé và nghèo khó. Ta phải sống sát với mặt đất, không thể ngừng lên hướng đến bầu trời xanh ngắt, và hướng đến mặt trời như những cánh Hồng kia."

Khi cánh Hồng bên cạnh nghe cô hàng xóm thở than; nàng cười và trả lời, "Sao em lại than thân trách phận như thế? Em là kẻ có phước, và em có lẽ không hiểu cái phước ấy. Tạo Hóa đã trao em cái duyên dáng và hương thơm đặc biệt mà chỉ riêng loài hoa Violet mới có... Hãy gạt đi những ý nghĩ luẩn quẩn và hưởng sự hạnh phúc đó đi. Xin em luôn nhớ rằng kẻ nhún nhường sẽ được tôn trọng, và những kẻ huênh hoang sẽ bị đầy đọa."

Cánh hoa Violet trả lời, "Chị an ủi tôi chỉ vì chị đang có những gì tôi đang ao ước ... Chị mỉa mai tôi với cái đ lượng giả dối trong câu nói của chị ... Đau đớn thay khi một người giàu có đi ủy lạo trái tim kẻ trắng tay! Và khôi hài thay khi kẻ chiến thắng tỏ lòng kẻ chiến bại."

Và Tạo Hóa đã nghe lọt hết câu chuyện của Violet và cánh Hồng; bà bước đến và hỏi han, "Sao con vậy, đứa con yêu của mẹ? Cái đức tính khiêm nhường đáng quý trọng của con đâu rồi? Tham vọng nào đã xâm chiếm cõi lòng con và làm mờ đi cái tri giác của con?" Cánh Violet van lơn, nài nỉ, "Ôi mẹ cao cả và yêu quý, đầy lòng thương yêu và vị tha, con xin mẹ, với tất cả nhiệt tâm, cho con toại điều ước là được hóa thành cánh Hồng rực rỡ kia."

Mẹ Tạo Hóa bao dung, "Con không biết gì về điều con đang xin mẹ; con không thấu lường được những tang tóc của khát vọng của con. Nếu như con là cánh Hồng kiêu sa kia, con sẽ hối hận, và sự ăn năn sẽ không cứu chuộc nổi con." Cánh Violet cương quyết, "Xin biến con thành cánh Hồng cao quý, vì con muốn nhìn lên với niềm hãnh diện; và xin mẹ đừng quan tâm đến định mệnh của con, đó là cái giá mà con sẽ phải trả." Mẹ Tạo Hóa khựng lại, trách nhẹ, "Ôi đứa con ngỗ nghịch và ngu xuẩn của mẹ, mẹ sẽ cho con toại ý. Nếu như gặp tai họa thì con hãy gắng chịu nổi riêng."

Mẹ Tạo Hóa duỗi những ngón tay đầy uy lực bí mật chạm vào nhánh rễ Violet biến nàng hóa thành cánh Hồng duyên dáng, mọc cao hơn tất cả những cánh hoa trong vườn.

Chiều đến, bầu trời chột u ám, những sấm ầm ầm, chớp lấp lóe xa xa đe dọa một cơn bão đầy chết chóc. Chẳng bao lâu sau, mưa lớn dần và gió lốc lên. Cơn bão đến đâu, gốc cây bị bứng gốc đến đó và bẻ gãy làm đôi những cành cây cao nhất. Chỉ những cánh hoa nhỏ dại nằm sát mặt đất vững bền được thoát nạn. Khi giông tố qua đi, dưới bầu trời quang đãng, những cánh hoa toại tử phơi trên mặt vườn vắng lặng tan hoang. Chỉ có những cụm hoa nhỏ Violet nằm ép mình vào chân tường là còn nguyên vẹn.

Một cánh Violet ngóc đầu lên quan sát cảnh tang thương, khi nhìn thấy một người bạn Violet khác, vì vã mồ hôi, "Thấy tai họa mà giông tố đã mang đến cho những cỏ cây kia không! Cánh kia trả lời, "May là chúng ta thân phận hèn mọn, gần với đất, sát với bùn, nên thoát được tai ương của cõi trời." Cánh thứ ba góp chuyện, "Cũng bởi vì chúng ta thấp lùn thành ra lộc không thể nào lôi kéo chúng ta được."

Khi nữ hoàng loài Violet thấy cánh Violet bạn mang thân phận Hồng nằm lặng lẽ như một phần thân thể thừa thãi của một binh sĩ trong trận chiến, thoi thóp trên thảm cỏ ướt sũng nước; nàng gọi tất cả những cánh Violet khác và cao giọng, "Hãy ngược nhìn cho rõ người bạn của người, và suy tư về cái đoạn

trường mà bạn của người vì lòng tham dục bây giờ phải gánh chịu. Cái huy hoàng chỉ có được trong mt tiếng đồng hồ ngắn ngủi của đời người. Hãy luôn nhớ cảnh này để làm chứng cho cõi phúc của chúng ta."

Cánh Hồng đang hấp hối, cố gắng gom hết sức lực thều thào, "Các chị tự mãn và ngoan ngoãn ù lì yên phận; em từ nhỏ cũng chưa bao giờ ngán giông bão. Thậm chí ngày hôm qua, em cũng yên phận và hài lòng với sự Sống, nhưng sự bằng lòng đó là bức tường bảo vệ, nhưng cũng là cái ngăn cách sự hiện hữu của em và giông bão của sự Sống. Nó chôn em vào những binh hoạn và trì trệ của niềm an lạc của tâm linh. Em cũng có quyền lựa chọn cục sống như các chị vừa rồi là run rẩy sợ chết bám chặt vào đất tìm sống còn ... Em cũng có thể chờ mùa đông đến với tuyết trắng đem em về cái chết với tất cả loài các chị ... Bây giờ em thật sự hài lòng vì em đã mt lần thoát ra khỏi cái tầm thường để chiêm ngưỡng cái bí mật của vũ trụ ... cái điều mà các chị chưa ai dám thực hiện. Em cũng có quyền lờ đi cái Tham Lam vốn có nhiều quyền năng hơn em, nhưng khi em lắng nghe trong đêm vắng, em nghe thấy lời của trời nói với các loài dưới đất, 'Tham vọng để vượt lên trên cả sự hiện hữu bình thường là ý nghĩa duy nhất của cục sống.' [1] Lúc ấy, tâm linh em nổi loạn, em chỉ thao thức làm sao tìm cho mình chỗ đứng khác hơn cái em sinh ra phải chấp nhận. Khi em nhận thấy rằng vực thẳm không thể nghe bài hát của các tinh tú, và trong khoảng khắc đó, em tranh đấu để ra khỏi cái nhỏ bé tầm thường, và khát khao cho những gì đúng ra em không có thể có được, cho đến khi sự phản kháng của em trở thành mt quyền năng, và nỗi khát khao biến thành mt ý chí vô cùng ... Mẹ Tạo Hóa, mẹ là cứu cánh của tất cả những giấc mng sâu kín, cho em toại ý và hóa thân em thành cánh Hồng với quyền năng vô cùng của mẹ"

Cánh Hồng im lặng mt hồi, lại nói với giọng nói dần yếu đi, nhưng đầy tự hào và mãn nguyện, nàng nói, "Em đã sống được 1 giờ đồng hồ làm cánh Hồng; em đã sống như cô công chúa trong mt thời; em đã diện kiến vũ trụ trong nhãn quan của cánh Hồng; em đã nghe lời thăm thì của bầu trời vĩnh cửu và được môn trớn làn ánh sáng vô biên. Có ai trong các chị được vinh dự này?" Vừa ngưng giọng, nàng cúi mặt xuống và nghẹn ngào nức lên, "Em sắp vĩnh biệt cõi đời này, vì tâm linh em đã vượt được qua bờ bên kia. Em đã mở mang cái tri thức của em ra khỏi cái hạn hẹp của sống chết. Đây là sự bí mật của Hiện Hữu." Cánh Hồng rung mình, lẳng lặng khép cánh, và thở hơi thở cuối cùng với nụ cười thiên thần trên môi nàng ... nụ cười mãn nguyện của hy vọng và ý nghĩa trong đời ... nụ cười chiến thắng ... nụ cười của đấng Tối Cao ?